

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ
БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫ

МААЛЫМАТ БЮЛЛЕТЕНИ

ШАЙЛООЛОРДУН
ЖЫЙЫНТЫГЫНЫН
ИШЕНИМДҮҮЛҮГҮНҮН ЖАНА
АЧЫК-АЙКЫНДУУЛУГҮНҮН
ЗАМАНБАП
ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

USAID
ОТ АМЕРИКАНСКОГО НАРОДА

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФОНД
ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ СИСТЕМ

ЖК ШАЙЛОО
ВЫБОРЫ
28.11.2021

МАЗМУНУ

Шайлоо модели: биометрикалык идентификация жана АЭУ.....	3-бет
Шайлоочулардын тизмесин электрондук түзүү.....	4-бет
Тизме - шайлоочулар үчүн сайт	5-бет
Шайлоочунун электрондук кабинети.....	7-бет
Электрондук талапкер.....	8-бет
Даттануулар жана кайрылууларды электрондук каттоо.....	10-бет
АЭУ менен добуш берүү	11-бет
Маалыматтык шайлоо системасы.....	11-бет
КР БШК маалымат ресурстары.....	14-бет

Шайлоо модели: биометрикалык идентификация жана АЭУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине депутаттарды шайлоо 2021-жылдын 28-ноябрына дайындалган. Шайлоолор жаңы аралаш система менен өтөт.

Смешанная система формирования 54/36

- 54 депутата избираются по пропорциональной системе с открытыми списками в едином избирательном округе – по всей территории республики.
- Субъектом выдвижения является политическая партия, которая выдвигает список кандидатов в количестве 54 кандидатов.

Смешанная система формирования 54/36

- 36 депутатов избираются по мажоритарной системе в одномандатных избирательных округах.
- Право выдвижения кандидатов по мажоритарной системе принадлежит политическим партиям и гражданам путем самовыдвижения.

2014-жылдан бери Кыргызстанда шайлоо системасында реформа болуп келе жатат, ал добуш берүү процедурасынын жөнөкөй, түшүнүктүү, ишенимдүү, ачык болуусуна багытталган. Өлкөдө “Бир шайлоочу – бир добуш” принциби толугу менен ишке ашырылды. Бул Кыргыз Республикасынын туруктуу жетишкендиги, анын ичинде шайлоо процессине жаңы технологияларды киргизүү менен жетишилди:

ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ МОДЕЛЬ КР: ПРЕИМУЩЕСТВА И ДОСТИЖЕНИЯ

Применяемое оборудование идентификации избирателя состоит из:

- Ноутбук-сервер/клиент
- Камера/Комборидер
- Сканер отпечатка пальца
- Термопринтер
- Монитор

ЦИК в этом аспекте планирует применить компактное оборудование идентификации 4 в 1

Шайлоочулардын тизмесин электрондук түзүү

2015-жылдан тарта Кыргызстанда шайлоочулардын биометрикалык катталуусуна багытталган жаңы шайлоо модели кабыл алынган. Реформалардын алкагында шайлоочулардын тизмесин тактоо боюнча ыйгарым укуктар, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынан көз каранды эмес орган катары Боршайкомго берилген.

КР Өкмөтү жана КР БШК кабыл алган Калкты бирдиктүү мамлекеттик каттоону (КБМК) түзүү боюнча ырааттуу чаралар, даректүү каттоону тактоо жана шайлоочулар порталынын ачык-айкын иштеши шайлоочулардын тизмесинин инклюзивдүүлүгүн жогорулатты. Натыйжада тизмеге кирген шайлоочулардын жана добуш берүүгө катышкандардын саны реформаларды ишке ашыруу убагында бир топ өстү.

Жалпы чаралардан тышкары, айрым категориядагы шайлоочулар үчүн конкреттүү чаралар ишке ашырылууда, алар: ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген жарандарды милдеттүү түрдө каттоо; чет өлкөлөрдөгү шайлоо участкаларынын көбөйүшү; аялдардын шайлоого талапкер катары катышуусуна квоталарды киргизүү бул шайлоочу аялдардын шайлоо процессине катышуусун стимулдаштырууга тийиш; жаштар үчүн маалыматтык жана түшүндүрүү иштери.

“Тизме” <https://tizme.gov.kg/> - шайлоочулардын порталы

БШК «Тизме» <https://tizme.gov.kg/> туруктуу сайты түзүп, анда ай сайын шайлоочулардын тизмеси жаңыртылып турат. Эми шайлоочулардын ачык жана анык тизмеси менен таанышуу үчүн шайлоо убагында эле эмес, шайлоолор аралыгында да жеткиликтүү, бул жарандарга бардык учурда статистиканы көрүүгө жардам берет.

Портал списков избирателей «Тизме»

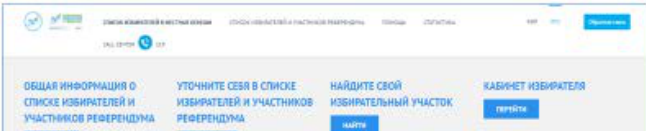
<https://tizme.gov.kg>

ЖК ШАЙЛОО
ВЫБОРЫ
28.11.2021

Постоянно доступный информационный ресурс, предназначенный для:

1. открытости, доступности;
2. повышения информированности избирателей сведениями о себе;
3. аналитика и статистика: динамика роста избирателей, гендерный и возрастной состав избирателей.

Количество избирателей контрольного списка на повторные выборы депутатов городских кеңештер на 30 ноября 2021 года, в гендерном и возрастном разрезе

Регион, коммунальное ТЭП	Кат на ТЭП	Всего избирателей (по полу)					Всего избирателей (по возрасту)							в среднем на 1 кв. км
		Мужчины	Женщины	Итого	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+				
Амурская ТЭП	128	4040	4107	8147	17075	24833	42167	10962	19128	17763	33449	46746	32041	248
Баткенская ТЭП	75	18836	19419	38255	27024	55848	58824	14125	15137	29853	33893	58857	54451	36
Чуйская ТЭП	33	17134	17134	34268	20743	27134	3000	1432	4327	1390	4437	1338	133	10

Источник: ЦИК, портал tizme.gov.kg

Особенности: списки избирателей в разрезе УИК, ТИК и в алфавитном порядке, подача заявления в электронном формате (сервис Кабинет избирателя)

Важно! Обновление списка избирателей производится: в межвыборный период – ежемесячно, на выборах – ежедневно.

<https://tizme.gov.kg/> шайлоочулардын тизмеси жөнүндөгү маалыматты облустарга жараша, гендер, жаш курагына тиешелүү топтор боюнча камтыйт. Шайлоо убагында күн сайын, ал эми шайлоолордун аралыгында ай сайын жаңырып турган шайлоочулардын тизмеси жөнүндө статистика жайгашкан. Ресурс шайлоо кампанияларын пландоо үчүн пайдалуу, электоралдык чөйрөнүн динамикасы боюнча аналитикалык бөлүм да бар.

Биометрическая идентификация избирателя при подаче заявлений

Член УИК проводит процедуру идентификации избирателя, проверяет на правильность заполнения и соответствия указанных сведений в заявлении с паспортными данными и вручает избирателю отрывной талон с информацией по уточнению статуса обработки заявления, размещенный в нижней части заявления.

АВТОРИЗАЦИЯ

Имя пользователя

Пароль

войти

ИНФОРМАЦИОННАЯ
СИСТЕМА ИДЕНТИФИКАЦИИ
ИЗБИРАТЕЛЕЙ ПРИ ПОДАЧЕ
ФОРМ

После прохождения биометрической идентификации распечатывается чек об успешном прохождении идентификации и прилагается к заявлению избирателя.

Өткөрүлгөн кампанияларды талдоо жыйынтыгы менен Борбордук шайлоо комиссиясы төмөнкүдөй иштерди аткарды:

- 1) шайлоочулардын тизмесин тактоо мөөнөттөрү 45 күндөн 60 күнгө чейин узартылды;
- 2) шайлоочулардын тизмесинин базасынын компоненти катары даректик каттоо кардиналдуу жаңыртылды, Даректик каттоонун геомаалыматтык системасы (ДКГС) программасы түзүлдү, мунун негизинде шайлоочуларды участокторго автоматтык бөлүштүрүү жүргүзүлөт;
- 3) мамлекеттик порталды акыркы жаңыруу күнү менен ачык жана туруктуу жаңыртуу механизми түзүлгөн;
- 4) идентификациянын жаңы формалары жана каражаттары киргизилген (бетти биометрикалык параметрлер менен, комборидерлерди пайдалануу);
- 5) добуш берүүгө катышкан шайлоочулардын тизмесин УШКларга жайгаштыруу жана сайтта жарыялоо киргизилген.

Биометрическая идентификация избирателя при подаче заявлений

По итогам биометрической идентификации избирателей оператор идентификации формирует сводный реестр заявлений и направляет системному администратору ТИК для обработки.

Ответ о результатах обработки заявления направляется соответствующей ТИК в форме бумажного или электронного сообщения по адресу и/или контактным данным, указанным избирателем в заявлении не позднее 7 календарных дней со дня приема заявления.

ИСИНОФ

С. АЗАРОВА

ОБЩЕСТВЕННЫЙ ДОСТУПНОСТИ АЛМАТЫ К.А.

Категории

Идентификация

ФИО

Имя Фамилия

Имя

Фамилия

Дата

Время

Создано

Время

Пользователь

Имя

Пользователь

Имя

Идентификация

Имя

РЕЗУЛЬТАТЫ ФИЗИКА

Имя

Имя

Имя

Дата

Средний балл

Средний балл

Шайлоочунун электрондук кабинети

“Шайлоочунун кабинети” кызматы https://tizme.gov.kg/voter_cabinet.xhtml жарандардын активдүү шайлоо укугун ишке ашыруу үчүн шарттарды жакшыртуу багытында, шайлоочулардын тизмесине өзгөртүү киргизүү үчүн арыз берүү мүмкүнчүлүгүн кеңейтүү максатында иштелип чыккан. Кызмат Борбордук шайлоо комиссиясынын санарип инфраструктурасынын компоненти болуп саналат, ал мамлекеттик маалымат системасы - Шайлоочулардын бирдиктүү каттоо системасы менен интеграцияланган.

Системада электрондук арызды берүү жана каттоо үчүн керектүү маалыматтар, берилген арыздардын иштелип жаткан абалы, шайлоочу бөлүнгөн шайлоо участогу жөнүндө маалымат, эскертме жана орун которуулардын таржымалы камтылган.

Шайлоочунун кабинети электрондук башкаруунун мамлекеттик инфраструктурасына кирген жана мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарды көрсөтүүдө колдонулуучу жарандарды идентификациялоонун жана авторизациялоонун бирдиктүү системасы (ИАБС) аркылуу шайлоочуларды идентификациялоого негизделген.

Шайлоочунун кабинети шайлоо процессинин инклюзивдүүлүгүн жогорулатып, мыйзамда белгиленген биометрикалык идентификациядан өтүү менен жарандарды шайлоочулардын тизмесине киргизүү жана электрондук форматта тактоо үчүн жагымдуу шарттарды түзөт. Мындай жаңылыктар шайлоочулардын, айрыкча жаштардын, мигранттардын жана мүмкүнчүлүгү чектелген жарандардын шайлоого активдүү катышуусун жогорулатууга жардам берет.

Электрондук талапкер, “Түндүк” системасындагы жекече маалыматтарды текшерүү жана коргоо

«Электрондук талапкер» маалымат порталы <http://talapker.shailoo.gov.kg/> талапкерлердин жана саясий партиялардын документтеринин пакетин шайлоо комиссияларына электрондук форматта каттоого берүү процедурасын жөнөкөйлөтүү максатында түзүлгөн. Бул ресурс шайлоочуларга талапкерлер жана саясий партиялар тууралуу маалымат берет.

ПРОВЕРКА СООТВЕТСТВИЯ КАНДИДАТОВ И ПОЛИТИЧЕСКИХ ПАРТИЙ ТРЕБОВАНИЯМ ИЗБИРАТЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ЧЕРЕЗ СМЭВ «ТУНДУК»

Обмен данными информационных систем государственных органов посредством СМЭВ «ТУНДУК»

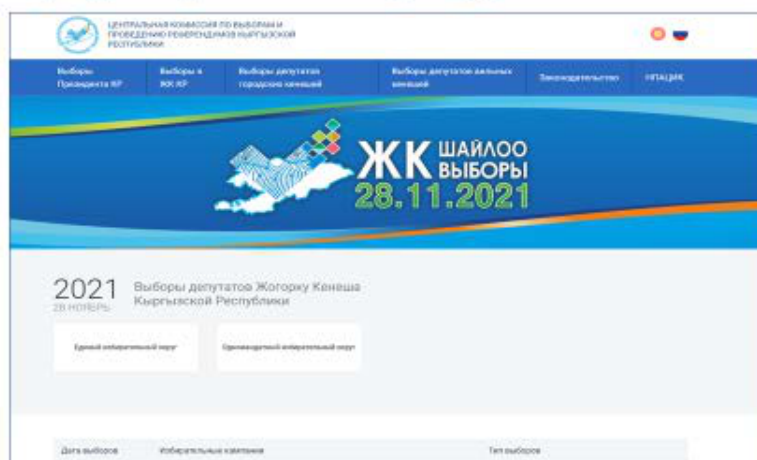
«Электрондук талапкер» системасынын милдети болуп төмөнкүлөр саналат:

- талапкерлердин жана саясий партиялардын документтеринин пакетин шайлоо комиссияларына тапшыруу процедурасын жөнөкөйлөтүү;
- талапкерлердин же саясий партиялардын документтеринин пакеттерин электрондук форматта ыкчам иштеп чыгууну уюштуруу;
- талапкерлерге жана саясий партияларга маалымат жарыялоо үчүн маалымат аянттарын берүү;
- жарандарга шайлоо өнөктүгүнүн шартында талапкерлер жана саясий партиялар, алардын программалары, шайлоо фонддору жөнүндө ~~жалпы~~ маалымат менен таанышуу мүмкүнчүлүгүн берүү;
- шайлоо мыйзамдарынын талаптарына ылайык талапкерлер жана саясий партиялар жөнүндө маалыматты тактоо үчүн башка мамлекеттик органдардын маалымат системалары менен электрондук өз ара аракеттенүү (автоматтык);
 - шайлоо кампаниясынын бардык деңгээлдеринде көзөмөлдү жана мониторингди камсыз кылуу;
 - арыз берүүнүн, каттоонун жана башка маалыматтардын тарыхынын сакталышын камсыз кылуу;
 - “Электрондук талапкер” системасынын веб-ресурсунда талапкерлер жана саясий партиялар жөнүндө жалпыланган отчетторду жарыялоо;
 - жарыяланган маалыматка ачык жетүүнү камсыздоо.

Информационная система «Электронный кандидат» <https://talapker.shailoo.gov.kg/>

Веб-ресурс предоставляет возможность гражданам ознакомиться с публикуемой информацией о кандидатах и политических партиях: общие сведения, списки кандидатов, программа кандидатов/политических партий, сведения по избирательным фондам и медиа-контент.

Жаңы ресурстун маанилүү учуру болуп, партиялар менен талапкерлердин финансылык отчеттуулугун чыгымдардын бардык түрлөрүнүн каржылоо булагын да көрсөтүү менен жарыялоо болуп саналат.

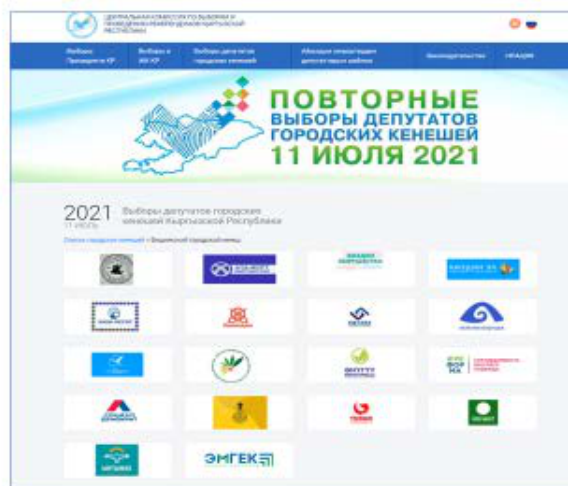

Информационная система «Электронный кандидат» <https://talapker.shailoo.gov.kg/>

1
Общие сведения о п/п
Информация о кандидате

2
Программа кандидата

3
Список кандидатов

4
Избирательный фонд

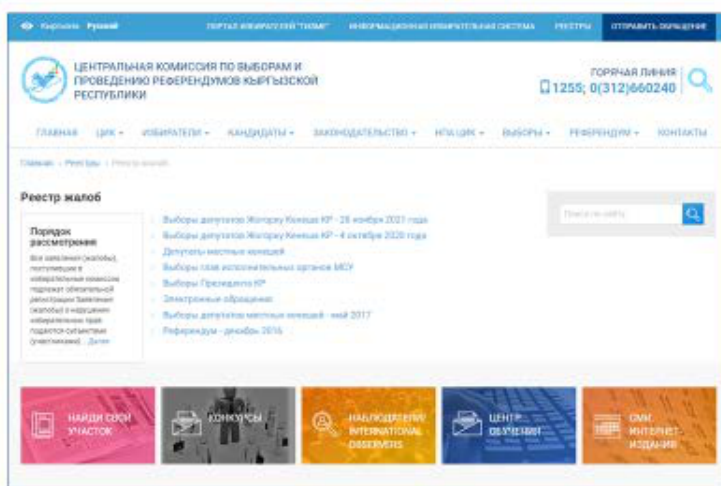
5
Медиа

Даттануулар жана кайрылууларды электрондук каттоо

КР БШК расмий сайтында “Даттанууларды жана мыйзамбузууларды каттоо” бөлүмү бар, анда шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин арыздары жана даттануулары онлайн режиминде жарыяланат.

Другие информационные ресурсы ЦИК: Реестр обращений и жалоб

На сайте Центральной избирательной комиссии функционирует электронный Реестр жалоб и обращений.

В Реестре в режиме онлайн размещается информация обо всех заявлениях и жалобах, поступивших в ходе выборов, результатах их рассмотрения избирательными комиссиями и судами, с отображением скан-копий самих заявлений и жалоб, принятых решений, судебных актов.

Также участники избирательного процесса имеют возможность подать заявление в онлайн режиме.

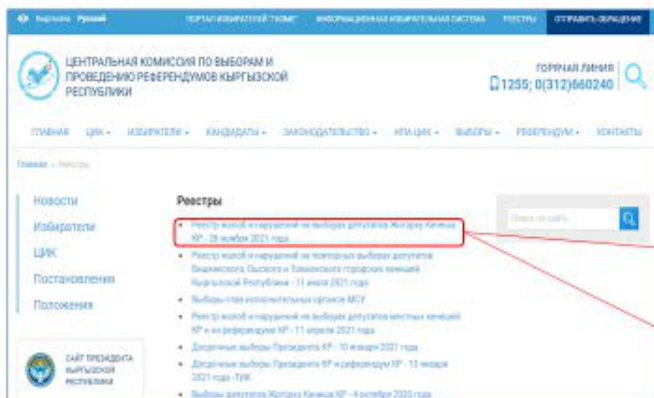
47

<https://www.shailoo.gov.kg/ru/registry/submit/> URL дареги боюнча ар бир колдонуучу электрондук кайрылууну жөнөтүп, онлайн режиминде берилген арыздын абалын көзөмөлдөй алат, электрондук кайрылууну жөнөтүү процедурасы мүмкүн болушунча жөнөкөйлөтүлгөн, көп убакытты талап кылбайт.

Реестр обращений и жалоб

На сайте Центральной избирательной комиссии функционирует электронный Реестр жалоб и обращений

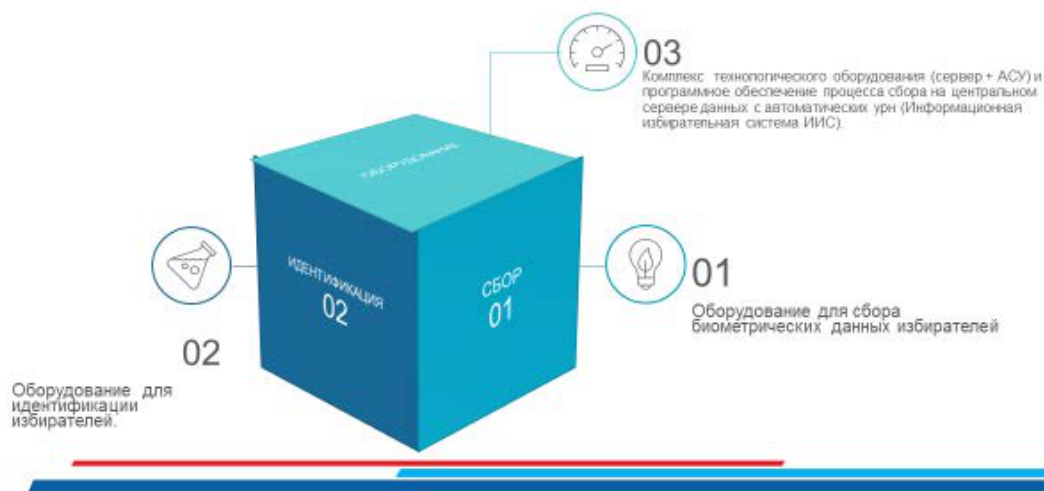
48

АЭУ менен добуш берүү – жыйынтыкты эсептөөнүн ишенимдүүлүгү

Шайлоонун техникалык жабдуулары - бул биометрикалык маалыматтарды чогултуучу жабдуулар, шайлоочуларды идентификациялоонун жабдуулары, автоматтык эсептөөчү урналар жана маалыматтарды жыйноо процессин программалык камсыздоодон турат.

ТЕХНИЧЕСКОЕ ОСНАЩЕНИЕ

СЕРВЕР

- Получение данных с АСУ.
- Хранение информации в Базе данных.
- Обеспечение информационной безопасности.
- Автоматическое отображение итогов голосования для населения.

Маалыматтык шайлоо системасы (МШС) – добуш берүүнүн жыйынтыгынын сайты

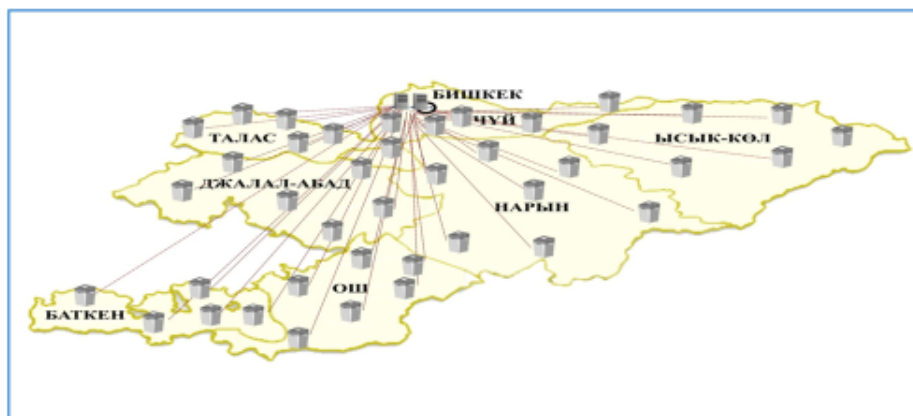
Маалыматтык шайлоо системасы <https://shailoo.gov.kg/> шайлоого даярдануу жана өткөрүү үчүн, ошондой эле Кыргыз Республикасынын шайлоолорунда жана референдумдарында добуш берүүнүн жүрүшү жана жыйынтыктары жөнүндө маалыматты чагылдырууга арналган.

Автоматтык эсептөөчү урналар шайлоо участкаларындагы бюллетендерди кабыл алууну жана саноону ишке ашырат. Модемдин жардамы аркылуу АЭ Удан маалыматтарды берүү, добуш берүү аяктагандан кийин БШКнын борбордук серверине берилет.

После завершения голосования, предварительные данные итогов голосования с каждого участка **автоматически** передаются в зашифрованном виде от АСУ на центральный сервер ЦИК по защищенным каналам связи и **мгновенно** публикуются на сайте ИИС (<https://newess.shailoo.gov.kg/>).

Передача данных с АСУ на центральный сервер ЦИК (после 20:00 АСУ подключается к модему)

БШКда катышуунун жана добуш берүүнүн жыйынтыктарын Кыргыз Республикасынын картасында аймактарга жараша, талапкерлер боюнча жыйынтыктар ж.б. чагылдыруу үчүн программа иштелип чыкты.

**Автоматическое, бесконтактное, оперативное
(в течении 1 – 1,5 часов) отображение данных с АСУ на
сайте ЦИК**

84 % данных с
АСУ поступили
с 20:00 до 21:00

38

Ошондой эле сайтта добуштарды кол менен саноонун протоколдору жана идентификациялоонун жыйынтыктоочу отчету чагылдырылат.

**Отображение сканированных документов подсчета голосов
protocol.shailoo.gov.kg**

Сканированный документ подсчета голосов. Включает информацию о времени, месте и результатах подсчета.

Сканированный документ подсчета голосов. Включает информацию о времени, месте и результатах подсчета.

Копии сканированных избирательных документов отображаются на сайте итогов голосования (newess.shailoo.gov.kg):

- начальный и итоговый отчет АСУ;
- первичный и итоговый отчет об идентификации;
- протокол ручного подсчета УИК;

Сканированный документ подсчета голосов. Включает информацию о времени, месте и результатах подсчета.

Сканированный документ подсчета голосов. Включает информацию о времени, месте и результатах подсчета.

Сканированный документ подсчета голосов. Включает информацию о времени, месте и результатах подсчета.

40

Шайлоо участкаларынын картасы - <https://shailoo.gov.kg/kg/map/>, <https://shailoo.gov.kg/ru/map/> шайлоочуларды шайлоо участкаларынын чектери, шайлоо участкаларынын борборлору менен картадан көрүү аркылуу тааныштыруу үчүн иштелип чыккан.

КР БШК маалымат ресурстары

Ошондой эле бир катар маалымат ресурстары шайлоо процессинин ар кандай жактары жөнүндө көп түрдүү маалыматтарды берип турат.

КР БШК расмий сайты - <https://shailoo.gov.kg/>

Порталда болуп жаткан окуялар, шайлоо процесси, жыйындар, жоболор, КР БШКнын курамы тууралуу маалымат берилет. Сайттын негизги максаты - шайлоочуларды, шайлоо комиссияларын, саясий партияларды, мамлекеттик органдарды жана жалпыга маалымдоо каражаттарын маалыматтык колдоо үчүн маалыматтык - технологиялык чөйрөнү түзүү болуп эсептелет.

Телеграм – ШАЙЛОО2021

https://t.me/joinchat/AAAAAEV_8i0N_XIH1Q-XJQ

Инстаграм – tsik_kyrgyzstan

https://www.instagram.com/tsik_kyrgyzstan/

Youtube – КР Боршайком

<https://www.youtube.com/channel/UC4Hhg8dK8khhbhuCO8JaBj6w>

Facebook – КР Борбордук шайлоо комиссиясы

<https://www.facebook.com/shailoo.kg/>